

Posudek na diplomovou práci Hany Křenkové Stanislav Podhrázský: Otrokem tajemství

Stanislav Podhrázský patří mezi velmi důležité osobnosti českého umění po druhé světové válce. Jeho poetika obrazů a soch, pohybující se na pomezí zvláštního lyrismu a potlačované, nevyjevené živočišnosti tvoří významnou, rozhodně ne jednoduchou složku českého moderního umění 40.-70. let. Možná právě pro tajemné, nezjevené, skryté a přitom silně smyslové a současně duchovní obsahy si práci vybrala Hana Křenková. Její přístup se ukázal být citlivým, možno říci až cudným ohledáváním terénu tajemství v duchu názvu práce.

Nemá tradiční charakter monografie. Klade důraz na konkrétní díla a jejich výklad, zabývá se tím, co autorka považuje za podstatné a mnohá díla přehlíží. Zdráhá se umělce zařadit do konkrétního směru, i když souvislosti se surrealismem ukazuje přesvědčivě. Srovnáním malířského pojetí Podhrázského s Mikulášem Medkem se ozřejmí paralely, ale i odlišnosti. Křenková analyzuje Podhrázského malby jaksi cudně, místy plaše, a někdy nevyužívá klíčová díla k radikálnější interpretaci, jako na příkladu důležitého obrazu Dívka u stolu (1955) (s. 30) (nesnaží se příliš interpretovat díla odkazy na životní okolnosti a dispozice malíře, což je možná škoda). Spíše ji zajímá „kulturní paměť“ Podhrázského, která mohla vytvářet vizuální kontext jeho obrazů, což se jí myslím např. v případě Ležící II (1964) dobře podařilo srovnáním s románskou plastikou. U většiny děl se však zaměřuje na formální popis. Vedle zdůraznění momentu erotiky je podstatné i začlenění sgrafit na restaurovaném litomyšlském zámku do souvislostí umělcova díla, které považuji za velmi šťastné. Volný, výběrový charakter kapitol má místy charakter jakéhosi jemně nahozeného obrazu. Práce nemá sice výraznou vnitřní ucelenost, nicméně i v této podobě se autorce podařilo naznačit enigmatickou tvář Podhrázského umění, která ji nepochybně přitahovala. Křehkost, dvojznačnost jako by autorka reflektovala vlastním způsobem „křehkého“ psaní. Ne nadarmo oceňuje prchavé, a přesto pevné kresby uhlem za „umělecký vrchol“ tvůrce (s. 143). Přes jistou strohost a nevelký rozsah práce autorka prokázala citlivost k rafinovanému dílu. Snad jí chybí výraznější provázání kapitol, které lze číst jako samostatné studie, jako příspěvky k Podhrázského tvorbě. Diplomovou práci Hany Křenkové doporučuji k obhajobě.

V Praze 11.9.2007

Prof. Vojtěch Lahoda